Europees Parlement
2024-2029

Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

2025/2089(INI)

3.3.2026

ONTWERPVERSLAG

over het EU-beleid ter bevordering van de agrovoedingssector na de hervorming van 2014
(2025/2089(INI))

Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

Rapporteur: Salvatore De Meo

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het EU-beleid ter bevordering van de agrovoedingssector na de hervorming van 2014 (2025/2089(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien Verordening (EU) nr. 1144/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 inzake voorlichtings- en afzetbevorderingsacties betreffende landbouwproducten uitgevoerd op de interne markt en in derde landen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 3/2008 van de Raad,

– gezien de studie van de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement van december 2025 getiteld "Evaluation of EU agri-food promotion policy: Insights and lessons learnt — European Implementation Assessment" (Evaluatie van het EU-beleid inzake afzetbevordering voor agrovoedingsproducten: inzichten en geleerde lessen — Europese uitvoeringsbeoordeling),

– gezien de aankondiging van de Europese Commissie van de campagne ter bevordering van de aankoop van Europese levensmiddelen (campagne "Koop voedsel uit Europa") in september 2025,

– gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad getiteld "Het Europees kankerbestrijdingsplan" (COM(2021)0044),

– gezien de studie van de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement van augustus 2022 getiteld "Farm certification schemes for sustainable agriculture — State of play and overview in the EU and in key global producing countries, concepts and methods" (Regelingen inzake de certificering van landbouwbedrijven voor duurzame landbouw — Stand van zaken en overzicht in de EU en in belangrijke producerende landen over de hele wereld, concepten en methoden),

– gezien het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de toepassing van Verordening (EU) nr. 1144/2014 van het Europees Parlement en de Raad inzake voorlichtings- en afzetbevorderingsacties betreffende landbouwproducten uitgevoerd op de interne markt en in derde landen (COM(2021)0049),

– gezien Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013,

– gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie over de effectbeoordeling van de afzetbevorderingsacties voor landbouwproducten op de binnenmarkt en in derde landen (SWD(2020)0399),

– gezien de studie van de Europese Commissie, Deloitte, IPSOS en Tetratech International Development van juli 2020 getiteld “Evaluation support study of the EU agricultural promotion policy, internal and third country markets” (Studie ter ondersteuning van de beoordeling van het EU-beleid inzake afzetbevordering van landbouwproducten, interne markt en markten van derde landen), Bureau voor Publicaties van de Europese Unie,

– gezien Verordening (EU) 2024/1143 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende geografische aanduidingen voor wijn, gedistilleerde dranken en landbouwproducten, evenals gegarandeerde traditionele specialiteiten en facultatieve kwaliteitsaanduidingen voor landbouwproducten, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2019/787 en (EU) 2019/1753 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1151/2012,

– gezien de Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1831 van de Commissie van 7 oktober 2015 tot vaststelling van toepassingsbepalingen voor Verordening (EU) nr. 1144/2014 van het Europees Parlement en de Raad inzake voorlichtings- en afzetbevorderingsacties betreffende landbouwproducten uitgevoerd op de interne markt en in derde landen,

– gezien Verordening (EU) 2021/2117 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten, (EU) nr. 1151/2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, (EU) nr. 251/2014 inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten en (EU) nr. 228/2013 houdende specifieke maatregelen op landbouwgebied ten behoeve van de ultraperifere gebieden van de Unie,

– gezien het uitvoeringsbesluit van de Commissie van 15 december 2025 betreffende de financiering van voorlichtings- en afzetbevorderingsacties betreffende landbouwproducten uitgevoerd op de interne markt en in derde landen en de vaststelling van het werkprogramma voor 2026 (Commission implementing decision of 15.12.2025 on the financing of information and promotion measures concerning agricultural products implemented in the internal market and in third countries and the adoption of the work programme for 2026),

– gezien het uitvoeringsbesluit van de Commissie van 12 december 2024 betreffende de financiering van voorlichtings- en afzetbevorderingsacties betreffende landbouwproducten uitgevoerd op de interne markt en in derde landen en de vaststelling van het werkprogramma voor 2025 (Commission implementing decision of 12.12.2024 on the financing of information and promotion measures concerning agricultural products implemented in the internal market and in third countries and the adoption of the work programme for 2025),

– gezien de mededeling van de Commissie van 19 februari 2025 getiteld “Een visie voor landbouw en voedsel — Samen de landbouw- en voedselsector van de EU aantrekkelijk maken voor de toekomstige generaties” (COM(2025)0075),

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling (A10-0000/2026),

A. overwegende dat het beleid inzake afzetbevordering voor het jaar 2025 een begroting van 132 miljoen EUR heeft gemobiliseerd, verdeeld over mono- en multiprogramma's, en dat het een essentieel instrument vormt waarmee het concurrentievermogen van de Europese sectoren op interne en internationale markten kan worden versterkt, met name door middel van de ondersteuning van collectieve acties;

B. overwegende dat de multiprogramma's, die in 2025 op een financiering van zo'n 40 miljoen EUR konden rekenen, de samenwerking tussen de lidstaten bevorderen en bijdragen tot de ontwikkeling van partnerschappen tussen de begunstigden van het programma, en dat zij op die manier de integratie van de interne markt versterken;

C. overwegende dat in de periode 2016-2024 de vraag naar financiering voor afzetbevorderingsprogramma's, met name in derde landen, geregeld het budget overtrof, en dat het aandeel dat voor de multiprogramma's was uitgetrokken, daalde tussen 2021 en 2024, wat wijst op een structureel onevenwicht tussen de behoeften en de beschikbare middelen;

D. overwegende dat de middelen voor bepaalde initiatieven, zoals de bevordering van de afzet van biologische en duurzame producten in derde landen, vaak onderbenut worden, terwijl voor andere producten de vraag juist veel te groot is, hetgeen de noodzaak aantoont van een betere afstemming op de huidige marktrealiteit;

E. overwegende dat driekwart van de in de studie gebruikte steekproef bestaat uit kleine en middelgrote ondernemingen of organisaties die deze vertegenwoordigen, en dat deze actoren te maken hebben met stijgende productiekosten en een beperkte investeringscapaciteit, hetgeen de noodzaak aantoont om een eerlijke, vereenvoudigde en evenredige toegang tot afzetbevorderingsmechanismen te versterken;

F. overwegende dat sinds 2021 een deel van de financiering wordt toegewezen aan categorieën zoals duurzaamheid en een gezond voedingspatroon, hetgeen tegelijkertijd de economische waarde van Europese producten bevordert;

G. overwegende dat meer dan de helft van de begunstigden die deelnamen aan de door de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement uitgevoerde studie van mening is dat de slogan "Enjoy, it's from Europe" aanzienlijk heeft bijgedragen tot een betere productherkenning, met name in derde landen, waar de bekendheid van Europese merken en oorsprongsaanduidingen lager ligt dan in de EU-landen;

H. overwegende dat landbouwmarkten, met name in derde landen, onderhevig zijn aan snelle economische en geopolitieke schommelingen, en dat de monoprogramma's die op nationaal niveau worden beheerd vaak een beperkter aanpassingsvermogen hebben dan multiprogramma's, en dat bijgevolg de mechanismen voor flexibiliteit en voor de heroriëntering van de begroting moeten worden versterkt;

I. overwegende dat complexe administratieve procedures aanzienlijke belemmeringen vormen voor een groot deel van de exploitanten, met name die in plattelandsgebieden, en dat die procedures daarom verder moeten worden vereenvoudigd om ervoor te zorgen dat

de overheidsfinanciering niet aan efficiëntie inboet;

J. overwegende dat afzetbevorderingsprogramma's voor exploitanten in bergachtige of achtergestelde plattelandsgebieden een belangrijk instrument vormen voor het behoud van werkgelegenheid, economische activiteit en de territoriale cohesie;

Aanbevelingen

Financiering

1. onderstreept het belang van multiprogramma's, die samenwerking tussen lidstaten mogelijk maken en die daarom meer financiële middelen zouden moeten krijgen;

2. wijst op de noodzaak om financiering overdraagbaar te maken tussen programma's en sectoren om te voldoen aan de behoeften van de exploitanten zonder afbreuk te doen aan de voorspelbaarheid en stabiliteit van het financiële kader;

3. onderstreept het belang van een beleid inzake afzetbevordering teneinde kleine en middelgrote ondernemingen te ondersteunen, die te kampen hebben met hoge productiekosten en een beperkte investeringscapaciteit;

4. merkt op dat beleid inzake afzetbevordering toegankelijk moet zijn voor alle landbouwproducenten, met bijzondere aandacht voor kleine en middelgrote ondernemingen, om te voorkomen dat zij ontmoedigd raken door de complexiteit van bureaucratische en administratieve procedures;

5. onderstreept de noodzaak om specifieke middelen te blijven toewijzen ter ondersteuning van de uitvoer en afzet van producten die onder afzetbevorderingsprogramma's vallen, met bijzondere aandacht voor derde landen, aangezien dit de zichtbaarheid en het concurrentievermogen van de landbouwsector zou vergroten;

6. onderstreept de noodzaak om moderne afzetbevorderingsinstrumenten te behouden die gebaseerd zijn op een analyse van de vraag van de consument en om gerichte communicatiecampagnes te ondersteunen die toegevoegde waarde kunnen bieden aan de Europese levensmiddelen;

Koppeling met andere Europese initiatieven

7. merkt op dat het beleid inzake afzetbevordering aansluit op de verwachtingen die zijn uitgesproken in de campagne "Koop voedsel uit Europa", en daarmee producenten en de Europese economie ondersteunt;

8. merkt op dat het beleid inzake afzetbevordering bijdraagt aan de doelstellingen van andere door de Commissie voorgestelde Europese initiatieven, met name door steun te verlenen aan de afzet van groenten en fruit;

9. benadrukt tegelijkertijd dat het beleid inzake afzetbevordering niet ondergeschikt mag zijn aan ander EU-beleid; verzet zich tegen de invoering van nieuwe criteria om toegang te kunnen krijgen tot dergelijke financiering en tegen mogelijke beperkingen op de bevordering van de afzet van bepaalde soorten producten of productcategorieën die onder

de regelgeving vallen;

Beheer

10. is ingenomen met de slogan “Enjoy, it’s from Europe”, die ertoe heeft bijgedragen dat Europese producten die in derde landen in de handel worden gebracht een grotere herkenbaarheid genieten;

11. hoopt dat de slogan “Enjoy, it’s from Europe” en de oorsprongsaanduidingen samen gebruikt kunnen worden om de herkenbaarheid van Europese levensmiddelen te vergroten;

12. merkt op dat monoprogramma’s, die op lidstaatniveau worden beheerd, in geval van aanpassing minder flexibel zijn dan door de Commissie beheerde multiprogramma’s, en dat daarom moet worden gezorgd voor meer flexibiliteit van de lidstaat bij het aanvaarden van aanvragen om het programma aan te passen aan marktveranderingen;

13. beveelt aan om te zorgen voor meer flexibiliteit in het beheer van programma’s (zowel mono- als multiprogramma’s) voor het geval dat deze, eenmaal gelanceerd, moeten worden omgeleid naar andere markten dan die welke aanvankelijk waren voorzien;

14. benadrukt dat het belangrijk is de middelen op een beperkter aantal doelmarkten te richten, om overmatige spreiding van afzetbevorderingsinspanningen te voorkomen en de impact van gefinancierde campagnes te vergroten;

15. merkt op dat de prioriteiten van het jaarlijkse werkprogramma beter moeten worden afgestemd op de werkelijke marktvraag, om te voorkomen dat begrotingen in sommige sectoren, zoals biologische producten, worden onderbesteed;

16. verzoekt de Commissie te beoordelen of het forfaitaire tarief voor administratieve kosten voldoende is om de financiële lasten van het beheer van het programma te dragen;

Beoordeling, doeltreffendheid en kwaliteit van programma’s

17. benadrukt dat de impactindicatoren van afzetbevorderingsprogramma’s moeten worden geharmoniseerd om de vergelijkbaarheid van resultaten te verbeteren en een nauwkeurigere beoordeling van de doeltreffendheid van door de EU gefinancierde acties mogelijk te maken;

18. roept ertoe op gemeenschappelijke richtsnoeren te ontwikkelen voor de beoordelingsverslagen met betrekking tot het programma, om een betere kwaliteit van de verzamelde gegevens te waarborgen en de resultaten effectiever te gebruiken wanneer toekomstige prioriteiten worden vastgesteld;

Economische ontwikkeling in achtergestelde gebieden

19. merkt op dat het beleid inzake afzetbevordering producenten in plattelandsgebieden kan ondersteunen en de economie en lokale ontwikkeling van achtergestelde gebieden en kleine en middelgrote ondernemingen kan aanzwengelen, en dat het daarom nuttig is om programma’s te bevorderen die uit deze gebieden afkomstig zijn;

°

° °

20. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de Europese Rekenkamer, alsook aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

Inleiding

Dit verslag geeft informatie over de stand van zaken van de uitvoering van het beleid inzake afzetbevordering en doet een aantal beleidsaanbevelingen om de steunregeling voor het beleid inzake afzetbevordering te verbeteren, de toegang van exploitanten tot financiering te vergemakkelijken en het concurrentievermogen van de agrovoedingssector te versterken.

Belangrijkste bevindingen

1. Concurrentievermogen van de agrovoedingssector (focus op kleine en middelgrote ondernemingen)

Om het concurrentievermogen van de Europese agrovoedingssector te versterken, is meer steun nodig voor kleine en middelgrote landbouwers, die de basis van de productie vormen, met name in plattelandsgebieden. Dit betekent niet dat grote bedrijven, die een sleutelrol spelen bij de afzetbevordering van Europese producten, van steun moeten worden uitgesloten, maar eerder dat er bijzondere aandacht moet uitgaan naar kleine landbouwbedrijven die geconfronteerd worden met hoge productiekosten, beperkte investeringsmogelijkheden en sterke internationale concurrentie. Om hun marktpositie te verbeteren, is het cruciaal dat zij gemakkelijk toegang hebben tot de afzetbevorderingsinstrumenten. Ondersteuning voor modernisering, diversificatie en kwalitatieve verbetering (geografische aanduidingen, merken, duurzame productie enz.) kan de aantrekkelijkheid van kleine en middelgrote ondernemingen versterken. Ook ondersteuning bij de uitvoer en marketing is essentieel om hun zichtbaarheid te vergroten. Meer concurrentievermogen van kleine en middelgrote landbouwbedrijven betekent uiteindelijk meer veerkracht en duurzaamheid van de gehele agrovoedingssector van de Europese Unie.

2. Flexibiliteit van het beleid

Een van de belangrijkste beperkingen van het beleid inzake afzetbevordering, zoals werd benadrukt in de in december 2025 gepubliceerde studie “Evaluation of EU agri-food promotion policy: Insights and lessons learnt” van de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement, is het gebrek aan flexibiliteit van dit instrument. Er werd inderdaad op gewezen dat het programma moeilijk kan worden aangepast en bijgestuurd zodra het is gelanceerd, bijvoorbeeld in geval van onrust op de markt. Daarom moet er worden ingegrepen om meer flexibiliteit voor de deelnemers aan het programma te waarborgen, zodat zij indien nodig de bestemming of productcategorie kunnen wijzigen, bijvoorbeeld vanwege geopolitieke instabiliteit. De Commissie moet worden verzocht na te denken over procedures om de uitvoering van dit beleid te vereenvoudigen, ook voor lidstaten die een sleutelrol spelen bij het beheer van monoprogramma’s.

3. Koppeling met andere Europese strategieën

In mei 2020 presenteerde de Commissie de “van boer tot bord”-strategie, in februari 2021 gevolgd door het Europees kankerbestrijdingsplan. Deze twee voorstellen hebben tot doel een duurzamere landbouwproductie te ontwikkelen en een gezond voedingspatroon te bevorderen,

maar zouden ook kunnen betekenen dat sommige agrovoedingsproducten die als potentieel risicovol voor de gezondheid worden beschouwd, zoals rood vlees en wijn, worden uitgesloten.

In de studie werd niettemin benadrukt dat het beleid inzake afzetbevordering de doelstellingen op het gebied van de volksgezondheid ondersteunt, met name in sectoren zoals die van de groenten en fruit, en daarom goed aansluit op de door de Commissie voorgestelde strategieën.

De rapporteur erkent het belang van deze strategieën en herinnert daarbij aan de inhoud van de campagne "Koop voedsel uit Europa" die eind 2025 door voorzitter Von der Leyen werd gelanceerd. Hij benadrukt bovendien dat het noodzakelijk is gelijke kansen te waarborgen voor deelname aan en financiering van afzetbevorderingsprogramma's voor alle Europese producten, waarbij uitsluiting of zelfs demonisering van sommige producten moet worden vermeden.

4. Ondersteuning voor de communicatie en marketing met betrekking tot agrovoedingsproducten

Het versterken van de communicatie en marketing met betrekking tot Europese agrovoedingsproducten is van cruciaal belang om hun zichtbaarheid en concurrentievermogen te vergroten, met name op internationale markten. Daarom is het noodzakelijk om te blijven investeren in gerichte communicatieacties, die zijn afgestemd op de specifieke kenmerken van markten van derde landen, en om moderne afzetbevorderingsinstrumenten te ontwikkelen op basis van een analyse van de vraag van de consument. Kleine en middelgrote ondernemingen zouden baat moeten hebben bij specifieke ondersteuning om hun marketingstrategie te optimaliseren en toegang te krijgen tot bredere distributienetwerken. Bovendien zou een betere waardering van de Europese kwaliteit (duurzaamheid, traceerbaarheid, geografische aanduidingen enz.) de impact van afzetbevorderingscampagnes vergroten, terwijl meer marketingsteun de aanwezigheid van Europese producten op internationale markten zou versterken en nieuwe zakelijke kansen zou creëren.

5. Afzetbevorderingsprogramma's en bijbehorende budgetten

In de studie van de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement werden twee soorten afzetbevorderingsprogramma's onder de loep genomen — multiprogramma's en monoprogramma's — met bijzondere aandacht voor programma's die betrekking hebben op de biologische sector. Wat betreft multiprogramma's, waar ten minste twee organisaties uit verschillende lidstaten of organisaties op Europees niveau aan moeten deelnemen, wees de studie op een daling van de financiering van 2021 tot 2024, in tegenstelling tot een relatieve stijging voor 2025 en 2026. Met name exploitanten in de agrovoedingssector stellen dit soort programma's op prijs; zij zien het als een kans om samen te werken met belanghebbenden uit andere lidstaten en gezamenlijke projecten te ontwikkelen die gericht kunnen zijn op de EU of derde landen. Een andere reden waarom multiprogramma's zeer gewaardeerd worden, is dat ze beheerd worden op het niveau van de Europese Commissie via het Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA), dat duidelijke en flexibele antwoorden biedt in geval van aanpassingen in het programma door de begunstigden. Gelet op de positieve trend in de financiële toewijzing van de afgelopen twee jaar voor deze programma's, is het noodzakelijk dat deze verhoogde steun wordt gehandhaafd, met name omdat dit een belangrijke kans biedt om nieuwe marktkansen te creëren of bestaande kansen te versterken, zonder dat dit ten koste gaat van de toewijzing voor monoprogramma's. Deze bepalingen houden in dat de aanvraag

kan worden ingediend door een of meer organisaties uit hetzelfde land van de Europese Unie om producten in de handel te brengen in de EU of in derde landen. Bovendien hebben zij vastgesteld dat de financiële middelen in de periode 2021-2024 stabiel zijn gebleven en in de twee daaropvolgende jaren zijn toegenomen. In de studie van de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement wordt echter gewezen op de beperking dat deze programma's, die op lidstaatniveau worden beheerd, minder flexibel zijn wat betreft de respons op aanvragen om aanpassing van de begunstigden. Het zou daarom passend zijn als de lidstaten ervoor zorgen dat het programma beter kan worden aangepast aan marktveranderingen. Tot slot wordt in de studie van de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement erop gewezen dat de financiële middelen voor de biologische sector, zowel in het kader van multi- als van monoprogramma's, hoger zijn met betrekking tot de aanvragen die door exploitanten worden ingediend. Om tegemoet te komen aan de wensen van de aanvragers zou meer flexibiliteit bij de overdracht van deze middelen tussen de verschillende sectoren en programma's daarom wenselijk zijn.

Bevindingen en aanbevelingen

De rapporteur is van mening dat de volgende belangrijke beleidsaanbevelingen moeten worden doorgevoerd:

- het ontwikkelen van eenvoudigere en toegankelijkere procedures voor begunstigden, met name kleine en middelgrote ondernemingen en organisaties die deze vertegenwoordigen, om een eerlijke en evenredige toegang tot overheidsfinanciering te waarborgen, bureaucratische belemmeringen te verminderen en de efficiëntie van de programma's te verbeteren;

- het invoeren van mechanismen voor het aanpassen en herbestemmen van middelen, die een snelle reactie mogelijk maken op financiële schommelingen, productwijzigingen of veranderingen in afzetmarkten, met name in derde landen waar de economische en geopolitieke omstandigheden bijzonder volatiel kunnen zijn;

- het houden van toezicht op de toewijzing van middelen tussen mono- en multiprogramma's, het waarborgen van een structureel evenwicht tussen de behoeften van de begunstigden en de financiële beschikbaarheid, en daarmee het ondersteunen van zowel de samenwerking tussen de lidstaten als de deelname van kleine en middelgrote ondernemingen;

- het toewijzen van een groter deel van de jaarlijkse begroting aan marketing- en afzetbevorderingsactiviteiten, teneinde de zichtbaarheid en het concurrentievermogen van Europese agrovoedingsproducten op de interne markt en op markten van derde landen te verbeteren en internationalisering te bevorderen;

- ervoor zorgen dat het EU-logo op verpakkingen bestemd voor markten van derde landen vergezeld gaat van het merkteken van het producerende land, om de herkenbaarheid van de producten te vergroten en de reputatie van Europese merken in derde landen te versterken;

- het blijven steunen van afzetbevorderingsprogramma's die de territoriale cohesie en de plattelandsontwikkeling bevorderen, wat de werkgelegenheid en economische activiteit in landelijke, bergachtige en achtergestelde gebieden kan stimuleren.